

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор університету
д.і.н., професор _____ О. О. Нестуля
«___» _____ 2019 р.

ПРОГРАМА
фахових випробувань

для вступу на навчання
за ступенем «Магістр»
Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
освітня програма «Міжнародні економічні відносини»
за другим (магістерським) рівнем

Рекомендовано до затвердження
на засіданні приймальної комісії
протокол № __ від _____ 2019 р.
Відповідальний секретар
приймальної комісії
_____ О.С. Куцевол

Упорядники:

Шкурупій О. В. – д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки.
Гончаренко В. В. – д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки.
Артеменко І. А. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки.

Рецензенти:

Пожар А. А. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки.
Чижевська М. Б. – к.е.н., доцент кафедри фінансів та банківської справи.

Розглянуто на засіданні кафедри
міжнародної економіки
19.02.2019 р. протокол № 6
Зав. кафедри, проф. _____ О. В. Шкурупій

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Перелік питань, що виносяться на вступне випробування...5	5
3. Критерії оцінювання.....	9
4. Список рекомендованої літератури.....	10

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» при вступі на навчання на ступінь «Магістр» для випускників, що мають диплом «Бакалавр», передбачається складання фахового випробування.

Перелік питань для підготовки до фахового випробування базується на навчальному матеріалі фундаментальних та спеціальних дисциплін, що вивчались за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр».

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Вищому навчальному закладі Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми «Магістр» абітурієнти повинні мати базову вищу освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками за галузями знань природничо-наукових, загальноекономічних та спеціально-економічних наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною та англійською мовою.

Характеристика змісту програми. Програма фахових вступних випробувань базується на освітньо-кваліфікаційній програмі підготовки бакалавра з напрямку підготовки «Міжнародна економіка» та одночасно визначає вимоги до студентів, які продовжують навчання за рівнем підготовки магістра, визначених у галузевих стандартах вищої освіти для цього освітньо-кваліфікаційного рівня.

Програма фахових вступних випробувань складена на міжпредметній основі. Теми, виділені у програмі, відображають різні сторони міжнародної економічної діяльності та об'єднують знання з кількох дисциплін.

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію ПУЕТ та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Тема 1. Міжнародна економічна система

1. Національні економіки та їх систематизація.
2. Країни-лідери світової економіки та їх сучасна роль.
3. Міжнародний поділ праці та його форми.
4. Участь України у МПП.
5. Міжнародна економічна діяльність та порівняльна характеристика розвитку її форм.
6. Середовище міжнародної економічної діяльності, його особливості і структуризація.
7. ООН та його вплив на міжнародне економічне співробітництво.
8. Соціально-культурне середовище розвитку міжнародної економічної діяльності.
9. Міжнародні економічні відносини, їх принципи та рівні розвитку.
10. Інтернаціоналізація як об'єктивний процес економічного розвитку.

Тема 2. Міжнародна торговельно-маркетингова діяльність

1. Неотехнологічні моделі міжнародної торгівлі.
2. Теорія конкурентних переваг М. Портера.
3. Види міжнародної торговельної політики.
4. Показники міжнародної торгівлі та їх систематизація.
5. Характеристика видів та форм міжнародної торгівлі.
6. Тенденції та особливості міжнародної торгівлі сировинними товарами.
7. Світовий ринок інтелектуальної власності.
8. Специфіка торгівлі через організовані товарні ринки.
9. Особливості механізму діяльності міжнародних товарних бірж.
10. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.
11. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.

12. Характеристика нетарифних інструментів регулювання міжнародної торгівлі та оцінка рівня їх сучасного використання.
13. Протекціонізм і його сучасні форми.
14. Аналіз співвідношення лібералізаційних заходів і протекціонізму в торговельних політиках країн світу.
15. Основні напрями діяльності СОТ.
16. Оцінка стану розвитку зовнішньої торгівлі України.
17. Міжнародні комерційні контракти і характеристика їх основних параметрів.
18. Форми міжнародного маркетингу.
19. Спільні ознаки та відмінності внутрішнього та міжнародного маркетингу.
20. Основні умови та причини виникнення глобального маркетингу.
21. Правило Тріади у міжнародному маркетингу та його застосування в практичній діяльності.
22. Підходи до вибору цільового зарубіжного ринку та обґрунтування рішення щодо виходу на нього.
23. Міжнародні маркетингові дослідження: типи, особливості, стадії проведення.
24. Стратегії (моделі) виходу фірми на зовнішній ринок: порівняльна характеристика, чинники вибору.
25. Міжнародний маркетинговий комплекс: склад, типи, емпірична послідовність стандартизації, основні рішення.
26. Товарна політика та товарна стратегія фірми на зарубіжних ринках.
27. Міжнародна цінова політика фірми.
28. Міжнародні канали розподілу: типові конфігурації, критерії вибору.
29. Міжнародна маркетингова сегментація.
30. Характеристика видів міжнародної маркетингової стратегії.

Тема 3. Міжнародна інвестиційна та виробнича діяльність

1. Міжнародні інвестиції в системі руху капіталу, їх економічна сутність, види та форми.

2. Мотивація прямих зарубіжних інвестицій.
3. Теорія ринкових імперфекцій та теорія інтернаціоналізації.
4. Еклектична теорія міжнародного виробництва Дж. Данінга.
5. Міжнародне портфельне інвестування та його мотивація.
6. Сутність та основні ознаки діяльності ТНК.
7. ТНК в процесах інтернаціоналізації: дуалістична концепція інтернаціоналізації, модель EPRG.
8. Формування і реалізація стратегії ТНК: сутність, рівні, основні стадії та особливості.
9. Особливості управління виробничою діяльністю і персоналом ТНК.
10. Можливість та межі регламентування діяльності ТНК міжнародними організаціями.
11. Злиття і поглинання у міжнародному бізнесі.
12. Масштаби, структура, динаміка прямих та портфельних іноземних інвестицій в економіку України.
13. Масштаби й особливості залучення портфельних інвестицій в економіку України.

Тема 4. Валютно-фінансові відносини

1. Сутність поняття «валюта», її види і конвертованість.
2. Національні й міжнародні валютні системи та їхні елементи.
3. Європейська валютна система.
4. Еволюція світової валютної системи.
5. Валютний ринок функції та його структура.
6. Міжнародна валютна ліквідність.
7. Сутність, функції і різновиди міжнародного кредиту.
8. Міжнародний кредит: сутність та види.
9. Офшорні зони (центри), механізми і наслідки здійснення офшорних операцій.
10. Характеристика діяльності МВФ.
11. Характеристика діяльності Групи Світового банку.
12. Форми міжнародних розрахунків.
13. Платіжний баланс та фактори, що впливають на його стан.
14. Роль Паризького та Лондонського клубів: умови

реструктуризації боргів країн-позичальників.

Тема 5. Міжнародна інтеграція і глобалізація розвитку

1. Передумови і сутність міжнародної економічної інтеграції.
2. Рівні, форми і типи міжнародної економічної інтеграції.
3. Вертикальна, горизонтальна та змішана міжнародна мікроінтеграція.
4. Особливості латиноамериканської регіональної і субрегіональної інтеграції.
5. Інститути і механізми наднаціонального регулювання в ЄС.
6. Глобальні проблеми розвитку та їх типізація.
7. Сутність і причини міжнародної трудової міграції.
8. Характеристика видів міжнародної міграції робочої сили.
9. Позитивні і негативні наслідки трудової міграції для країни-імпортера.
10. Позитивні і негативні наслідки трудової міграції для країни-експортера.
11. Міжнародна організація праці, її завдання і напрямки діяльності.
12. Україна в процесах міжнародної трудової міграції.
13. Сутність глобалізації, її позитивні та негативні вияви.
14. Економічна глобалізація та її сучасні виміри.
15. Регулятивні механізми глобальної економіки.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінювання знань абітурієнтів проводиться за 200-бальною шкалою (мінімальний прохідний бал – 100). При цьому використовуються такі критерії:

180-200 балів	вступник дав правильну, вичерпну відповідь на поставлене питання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати власне ставлення до відповідних категорій, залежностей, явищ.
160-179 балів	вступник у цілому відповів на поставлене запитання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєву помилку у відповіді.
140-159 балів	вступник отримує за правильну відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
120-139 балів	вступник дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел.
100-119 балів	вступник має неповне знання програмного матеріалу, але отримані знання відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
0-99 балів	вступник дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів.

Екзаменаційний білет містить 3 теоретичних питання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антофій Н. М. Міжнародна економіка: навч. посібник / Н. М. Антофій. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 352 с.
2. Артеменко І. А. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни студентами напряму підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка» ПУЕТ / І. А. Артеменко. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – 226 с.
3. Артеменко І. А. Міжнародна економічна діяльність України: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / І. А. Артеменко. – Полтава: ПУЕТ, 2014. – Те саме [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://catalog.uccu.org.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/doRedirect/IdNotice:213613/Source:default/DetailPageURL:699975>
4. Білоброва Т. О. Економіка зарубіжних країн [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Т. О. Білоброва. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – Режим доступу: <http://catalog.uccu.org.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/doRedirect/IdNotice:220437/Source:default/DetailPageURL:729555>
5. Білоброва Т. О. Міжнародні організації: навчально-методичний посібник / Т. О. Білоброва. – Полтава: ПУЕТ, 2014. – 102 с.
6. Білоброва Т. О. Міжнародний маркетинг: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Т. О. Білоброва. – Полтава: ПУЕТ, 2014. – 140 с.
7. Білоброва Т. О. Транснаціональні корпорації: навчально-методичний посібник / Т. О. Білоброва, Т. А. Дейнека. – Полтава: ПУЕТ, 2014. – 136 с.
8. Гончаренко В. В. Міжнародна інвестиційна діяльність [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / В. В. Гончаренко,

В. І. Клименко. – Полтава: ПУЕТ, 2015 . – Режим доступу: <http://catalog.uccu.org.ua/opacunicode/index.php?url=/notices/doRedirect/IdNotice:219340/Source:default/DetailPageURL:726849>

9. Гончаренко В. В. Міжнародні фінанси: навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни студентами напряму підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка» ПУЕТ / В. В. Гончаренко. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – 178 с.

10. Горячов О. В. Міжнародні економічні відносини: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / О. В. Горячов, В. А. Свічкарь. – Полтава: ПУЕТ, 2014. – 216 с.

11. Дворніченко В. В. Міжнародний маркетинг: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / В. В. Дворніченко, Д. О. Тернавський. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 107 с.

12. Задоя А. О. Міжнародна економіка: підручник / за ред. А. О. Задоя, В. М. Тарасевич. – К.: ЦУЛ, 2012. – 416 с.

13. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник / В. В. Гончаренко, І. А. Артеменко, А. А. Пожар, І. О. Пінчук, Ю. Ф. Строчихін; за ред. О. В. Шкурупій. – К.: ЦУЛ, 2012. – 248 с.

14. Козак Ю. Г. Международная экономика. Учебник. 4-е изд. перераб. и доп. / Ю. Г. Козак – К.: ЦУЛ, 2012. – 608 с.

15. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: підручник / за ред. Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, М. І. Барановська . – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: ЦУЛ, 2011. – 512 с.

16. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посіб. / М. В. Кордон . – К.: ЦУЛ, 2010 . – 172 с.

17. Міжнародна економіка: навч. посібник / Г. Е. Гронтовська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. – Київ: Центр учб. л-ри, 2014. – 384 с.

18. Міжнародні організації: кредитно-модульний курс: навч. посібник / за ред. Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, Н. С. Логвінова. – 3-те вид., переробл. та доповн. – Київ: Центр учб. л-ри, 2011. – 344 с.

19. Міжнародні фінанси: навч. посібник / за заг. ред. О. Є. Кузьміна. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2013. – 364 с.
20. Міжнародні фінанси: навч. посібник / за ред. М. І. Макаренко, І. І. Д'яконова. – Київ: Центр учб. л-ри, 2013. – 548 с.
21. Новак В. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: підручник / В. О. Новак, Т. Л. Мостенська, М. Г. Луцький. – К.: Кондор, 2013. – 495 с.
22. Павленко І. І. Міжнародна торгівля та інвестиції: навч. посібн / І. І. Павленко. – К.: Центр учб. л-ри, 2012. – 256 с.
23. Пінчук І. О. Міжнародна економіка: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / І. О. Пінчук. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – 231 с.
24. Транснаціональні корпорації: навч. посіб. / За ред. О. В. Шкурупій [О. В. Шкурупій, В. В. Гончаренко, Т. А. Дейнека та ін.]. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 240 с.
25. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – Київ: Центр учб. л-ри, 2013. – 408 с.
26. Черномаз П. О. Міжнародний маркетинг: навч. посібник / П. О. Черномаз. – К.: Академвидав, 2010. – 272 с.
27. Шило В. П. Міжнародні фінанси: за модульною системою навчання: теор.-практ. посібник / В. П. Шило, С. С. Доровська, С. Б. Ільїна, Н.С. Іванова. – 2-е вид. – К.: Кондор, 2010. – 346 с.